

GYULAFEHÉRVÁRI HIRLAP

Előfizetési árak:

Egész évre 4 frt, félévre 2 frt, negyedévre 1 frt. Egyes szám ára 8 kr.

Megjelenik minden héten egyszer: Csütörtökön.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

ISSEKUTZ JÁNOS.

Helyettes szerk.: Debreczeni Sándor.

Kiadó: Papp György, Gyulafehérvár

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Püsp. Lyc. nyomda.

Gyulafehérvárt.

Hirdetések díjszabály szerint.

KOSSUTH FERENCZ LEVELE

Gyulafehérvár város képviselő testületéhez.

Turin, 26. május 1894.

Gyulafehérvár szab. kir. város képviselő testülete!

Elkészvő bár, de annál melegebben köszönöm (öcsém nevében is) azon részvétet, melylyel ezen t. képviselő testület minket megtisztelni kegyes volt.

Késedelmemet, a nagy csapásból eredő körülmények okozzák.

Ezen csapás lesújtott, mert a nagy halott nekünk mindenünk volt; én úgy is mint fiú, úgy is mint magyar édes atyámat vesztettem, a polgárosodott világ pedig, a szabadság eltűnt apostolatát gyászolja.

Dicsősége volt ő hazájának, a jelen század ragyog nevétől, melynek fényét mindig hazájára irányítja. Egész élete a honfi szolgálatok, a honfi érdemek óriási halmaza volt, halála pedig honfi érzelmekben és nagy eszménye iránt lelkesedésben egyesíté az egész hazát.

Ő ébreszté fel a nemzetet. Ő tette élet-erőssé, a nép millióit befogadva az alkotmány sánczaiba.

Ő adott öntudatot a nemzetnek, ő vezette önvédelmét, ő mutatta meg, hogy a magyar tud is, akar is szabad és önálló lenni.

Ő tartotta fel az elnyomatás korszakában a nemzet létjogát és ő emelte fel a magyar kérdést az európai kérdések színvonalára.

Ő fenyegette az elnyomókat, mindig és mindenütt, míg végre belé rettentek az okulásba és midőn a kényuralom okult s a nemzet biztosítható jelenét, ő örködött a távolból, ő intett, ő buzdított, ő remélt, ő bizott, ő képviselt egy nagy jövőt . . . mindaddig, míg meg nem halt hontalanul.

Ez volt az ő élettörténete, ezt tanultam a külföldön a külföldtől, én kedves halottunknak hí fia és ezt fogja róla feljegyezni egykor a magyar történelem.

Mély tisztelettel

Kossuth Ferenoz s. k.

Uj találmányok és műszaki közlemények.

Közli: Bergl Sándor szabadalmi és műszaki irodája. Budapest, VII. Erzsébet-körut 54.

Interview Edisonnal. — A nagy amerikai határozott ellensége minden interviewnek. Eddigélé még egyetlen laptudósítónak sem sikerült a feltalálással hosszabb beszélgetést folytatni és életviszonyait kifizetni, a mi az ismert élelmességtől amerikai riportereknél sokat mondó dolog. Most nem rég sikerült e gárda egyik furfangos képviselőjének a zárkózott amerikait alaposan meginterviewolni. Riporterünk egy nagyobb társaságban találkozott Episonnal. A beszélgetés vidáman folyt Edisonról és találmányairól. Penny kapván az alkalmat, érintőleg és kérdést vetette föl:

„Melyik volt az első találmánya Edison úr?” Edison, a ki addig élénken vett részt a társalgásban, észrevette a tudósító szándékát és lehangelte. A felelet elmaradt. A tudósító azonban jól ismerte az amerikai nők kíváncsiságát és ezek ostromainak Edison sem tudott sokáig ellentállni és végül így kezdé: „Mint szegény újságkihordó gyerek az utcásarkon árusítottam el kis újságaimat és eszméikkel telt fővel, de meglehetősen üres zsebekkel, gondolkodva haladtam végig az utcán. Újságaimban olvastam, hogy városunk gazdag bankárjánál, S. urnál, az utóbbi napokban vakmerő betöréseket követtek el, a „betörés elleni biztonság” pénzszerényeiben és hogy e réndkívül gazdag ember kétségbe van esve a fölött, hogy kincsei nincsenek biztonságban ilyen támadások ellen. „Ez se githet rajtam, gondoltam, és rövid idő múlva a bankár előtt álltam, a ki csodálva kérdezősködött kíváncságot után. — „Uram, én hallottam az önt ért szerencsétlenségről, nekem van egy találmányom, mely minden pénzszerény tolvajt pár óra alatt az ön kezébe szolgáltat.”

— „Ah, és mit kér az ön találmányáért?” — „Nem kevesebbet, mint szépségéről bíres, egyetlen szép leánya kezét!” — „Lehetetlen.” — „Ajánlok 10,000 dollárt találmányáért: feltéve, hogy találmányának sikeres működését bebizonyítja.” — „Legyen, de leánya kezét aztán biztosan akarom!” — „No hát áll,” felelte a bankár. „ha leányom bele fog egyezni.” — E reménnyel fogtam munkámhoz. Két nap múlva ismét fölkerestem a bankárt. Ágyban találtam. — „Uram,” — mondtam — „tegnap esti 8 óra után ön pénzszerényét vizsgál-gatta.” — „Igenis.” — „A zár érintéskor villamos ütést kapott, minek következtében ma reggeli 8 óráig eszméletlenül maradt és ez idő szerint jól érzi már magát?” — „Igen, de.” — „Igen tisztelt uram, ez az ön találmányom, mindenki, a ki irodázárás után ön pénzszerényeit hivatlanul megint, eszméletlenül marad fekvé a pénzszerény előtt mindaddig, a meddig ön akarja . . . akár föl se kell többé, ha úgy kívánja!” — „Ez volt az ön első találmányom” — végezte Edison — „És a bankár leánya?” — kérdé a kíváncsi riporter. „Tudvalevőleg nem az ön feleségem.” — „És melyik az ön utolsó találmánya?” — kérdé az interviewolo. — Az imént elbeszélte történet.

Pecsviasz-rudak közéjükben bélé, új és minden esetre igen czélszerű találmányt képeznek. Ha megmondjuk, hogy a pecsviasz munkája gyertya használata mellett mily bajos, úgy azonnal be kell látnunk előnyét az ilyen pecsviasz rudaknak, melyek mint egy gyertya, meggyújtanak és melynél a pecsviasz továbbégése a bél által éretik el. Készítése annyiban okozott nehézségeket a feltalálónak, minthogy annak gyorsabban égni a közönséges pecsviasznál, és kormot maga után hagyni, vagy a hátramaradt részeknek a pecsviasz elpiszkítani nem volt szabad. Ez mint Lüders Rich szabadalmi irodája közli — megfelelő gyantákkal telített gyapotból alkalmazásával lett érintve.

Szélmalomok villamosság előállítására. Holland és Skótorországban ezen legelősebb hajtóerőt használták fel a dynamogépek hajtására, melyek oly villamos accumulatörök töltésére szolgálnak, melyekben a villamos erőt felhalmozni lehet és melyek aztán tetszés szerinti helyen mint világító erő vagy melegítő gyanánt használhatók.

TARCA.

Zárdából-zárdába.

Zárdában nőtt fel, szülei azt akarták, hogy ne tudjon az életből semmit, hogy ne lássa a mi profán, hanem a szent zsolozsmákkal olvadjon lelkébe a nemes, a jó. Legalább ezt mondták.

Hét éves korától nem látott mást, csak a fejedelem-asszony fehér arcát és a Sororok tisztas habitusát; ifjú lelkében gyökeret vert a zárdák csendes meglegedettsége, a külvilág ismeretlen volt előtte — csak annak a szent ihletnek élt, a mit a zárdá rejtelmes zárkózottsága ültetett lelkébe.

Arca fehér lett, mint a lilium, szemében az áhitat látszott, a lassanként letűnő idő egy Madonaképet alkotott a növe fejlődő gyermekből.

Tizenhat éves lett. — Egy nap, mint rendesen minden évben, megjelent az atyja, de most nem pár napig tilt ott, mint máskor, hanem csak a vizsga befejeztéig, aztán tudtára adta, hogy haza viszi, mert most már nagy leány

Megszokta az engedelmisséget hosszú évek során, nem szólt ellen, a fejedelem-asszony- és a Sororoktól elbucszott, érezte, hogy fáj benne valami, de nem kutatta az okát, azt hitte annak úgy kell lenni.

Mikor elhagyta a csendes lak kúszóbét, egy, köny gördült alá fehér arcán, szeme elborult; utánna bezáródott egy kis világ, előtte megnyílt a nagy. Amannak nem voltak örömei, emezét még nem ismerte; amannak nem voltak csalódásai, emezét még nem érezte.

Mikor a kocsit elrobogott vele, nem látott semmit, lelke nem szállt himes jövő felé, de nem bolyongott a pusztá multon sem. — Egymás után maradtak el a házak, az ablakon kibajolt egy-egy bábész fő, ő nem látta egyiket sem, az ő lelke vak volt; szenvtelen.

I.

Szerény Adám de Szerém régi család sarja volt, de a régi faluból már csak egy kis curia és a park volt az övé, a többi elvitte a kártya és az asszony.

Egyetlen gyermeke volt Vilma, de tudja az Isten, sem ő, sem a nagyságos asszony nem szerette a gyermeket; a férfi csak nem lehet dajka, a nagyságos asszony meg csak nem ronthatta a természet azzal, hogy gyereket ápoljon: legjobb korában.

Mig kicsiny volt, tűrni kellett, a mikor nagyobbcska lett, beadták a zárdába, minden hónapban rendszeren megküldték a kosztpénzt, ezzel ő szerintük eleget tettek szülői kötelességüknek. Mire Vilma 16 éves lett, elfogyott a vagyon; az utolsó havi pénz már az ezüst-nemű árából került ki.

Pénz sem volt, de nagy lány is volt már: haza kellett hozni. Otthon nem látott semmit, apja vagy vadászni járt, vagy a szomszéd birtokosokhoz, hogy egy-egy váltót giráltasson, anyja pedig azon fáradozott, hogy lehetne megszüntetni a rohamos öszülést. Nemes passzió mind a kettő.

Vilma naphosszat olvasott, — szerencse, hogy nálunk a könyvnek nincsen értéke, legalább a Szerémek ősi könyvtára sértetlenül megmaradt, — vagy kint sétált a kertben, elnézte naphosszat a virágágyakat, szeme előtt hasadt rózsává a bimbó, szeme előtt

nőtt a kert puha pázsitja. — A vad gesztenye ágán feje felett néha megpihent egy-egy madár, dalolt egyet mintha neki énekelne, aztán tova szállt másik ágra, a hol ketten csicseregtek, ketten énekeltek.

Vilma szlíz lelke lassanként bele olvadt a természetbe; kezdte sejteni, miért száll a méh a virágra, kezdte érezni, miért búg a vadgalamb néha édesen, néha szomorúan.

A kertben találta a reggel, a kertben találta az est, látta felhasadni a hajnalt bibor pirban; s a bucsuzó nap újra reá vetette sugarát; a természetben élt, abban lélegzett; a szabad levegő illata megmámorosította, érezte a léghen millió fű lehet, a minek eredetét nem ismerte, de a mely nélkül hiányzott belőle valami — valami ideális boldogság, a mit csak a lányok lelke tud a jövőre himezni.

II.

Egy nap azt mondták neki, hogy kérő jön a házhoz, viselje úgy magát, nehogy elszalassza a jó parthiet.

Őt nem érdekelte a kérő, a mint szerét fehet, kiszökött virágai közé, megállt a legelső rózsabokornál, bele bámult a sötét zöld levelekbe s elnézte, milyen művészi kézzel himezte a természet a zöld alapra a feslő rózsabimbókat, eszébe jutott valami: talán az, hogy miért kell majd egyszer ennek a sok virágnak elhervadni.

Egyszer csak egy erős kéz lefogta a szemét; megrebbent, mint a madár napfogyatkozáskor, aztán szeliden fejtette le az ingerkedő kezét; mikor vissza nézett, egy becsületes falusi arc mosolygott reá.

Benkő Jenő, mutatta be atyja. Senkisémet ültődött meg a korai bizalmaskodáson, falun minden meg — nem olyan kényesek, nem veszik olyan szigorun az etikette furcsaságait. (Folyt. köv.)

Ujdonságok.

Gyulafehérvár, 1894 október 4.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

A folyó évi október-decemberi negyed lapunk mai számával kezdődik, mely alkalommal tisztelettel felkérjük lapunk olvasóit, hogy előfizetéseiket megújítani szíveskedjenek.

Az előfizetési ár 1 frt

A KIADÓHIVATAL.

— **Az erd. róm. kath. Irodalmi Társulat** ma délelőtt 10 órakor dísz- és rendes közgyűlést tartott a városház tanácstermében. A díszközgyűlésen felolvasták Lőnhart Ferenc erdélyi püspök ötven éves papi jubileuma alkalmából az irod. társulat által kitűzött pályadíjra beadott ódák bírálatát, mely után a pályanyertes óda elszavaltatott. Mindkét gyűlésen nagyszámú jelentek meg úgy a társulat tagjai, mint a meghívott intelligens közönség. Lapunk jövő számában bővebben fogunk ezen valóban felemelő hatású ünnepről megemlékezni.

— **Halálozás.** Bálint Károly székesegyházi kanonok elhunytáról a következő gyászjelentést vettük: Az erdélyi fehérvári székeskáptalan a maga, valamint a rokonok és számos jó barát nevében is, a meghatottság érzetével tudatja, hogy szeretett tagja Főtisztelendő Bálint Károly, székesegyházi éneklő kanonok, Boldogságos Szűzről címzett egeresi apát, az egyházmegyei elemi iskolák főtanfelügyelője, a házassági kötelek és szerzetesi fogadalom védője, a fehérvár-hegy-aljai kertület működő főesperese, az erdélyi róm. kath. Status igazgató tagja stb. élete 66, áldozó papsága 42-ik évében, hosszas betegeskedés következtében a halotti szentségek ájtatos felvétele után, 1894. október hó 1-én esti 10 órakor az Urban csendesen elhunyt. A boldogultnak hült temetei folyó hó 3-án d. u. 3 órakor fognak a gyulafehérvári róm. kath. temetőben a boldog feltámadás reményében letétni; lelkeért pedig az engesztelő sz. Mise-áldozat folyó hó 5-én d. e. 9 órakor fog a székesegyházban a Mindenhatónak bemutatni. Gyulafehérvárt, 1894. október 2-án. Requiescat in Sancta pace! — Temetése tegnap délután ment végbe a kebli papság és nagyszámú közönség részvétele mellett.

— **Az építő iparosok téli tanfolyama** a budapesti állami ipariskolában (VIII. ker. Népszínház utca 8.) ebben az iskolai évben is november 3-án nyílik meg. A tanfolyam négy téli félévre terjed s évenként november 3-tól március végeig tart. Tanulókat felvétetnek a 15. életévet betöltött, írni, olvasni és számolni tudó kőmives-, kőfaragó- és ács segédek, valamint a 15. életévet betöltött, írni, olvasni és számolni tudó kőmives-, kőfaragó- és ács tanoncok és gyakornokok, a kik legalább egy évet töltöttek már a gyakorlatban. A beíratásnál előmutatandó irományok: 1., az illetékes közigazgatási hatóság által kiállított erkölcsi bizonyítvány, 2., a végzett isk. osztályokról szóló iskolai bizonyítványok, 3., munkakönyv, vagy az illetékes elsőfokú iparhatóság által hitelesített munkabizonyítvány. A beíratás október 20-án kezdődik. A beíratás alkalmával 2 frt beíratási díjat, 10 frt tandíjat s 2 rt szertári biztosítékot kell befizetni. Vidékiek levélben is jelentkezhetnek.

— **A helyhez kötött (stabil) gőzgépek kezelőinek tanfolyama** az állami ipariskolában (Budapest, VIII. ker. Népszínház-utca 8. sz.) f. évi október 15. napján nyílik meg s december hó végéig tart. Tanulókat felvétetnek a 18. életévüket betöltött önálló lakatosok, kovácsok s a különböző gépgyárak főbb munkásai, a kik a gőzkazánfűtők, valamint a locomobil- és cséplőgépkezelők tanfolyamát már elvégezték. A felvételhez erkölcsi bizonyítvány s a munkakönyv vagy munkabizonyítvány szükséges. Vidékiek leveélben is jelentkezhetnek. A tandíj 5 forint. A beíratás október hó 8-án kezdődik.

— **Cognac.** A cognacfogyasztó közönség tulajdonképpeni része még ma sem tudja, hogy a cognac a bor-nak kivonata s hogy a cognac jósága ill. minősége korától függ. A cognac-kal üzött visszaélés azáltal kaphatatott annyira lábra, hogy a közönség rendszerint nem törődött a forgalomba jött cognac eredetével. Többnyire megelégedett azzal, ha a palack szépen fel volt szerelve s e mixtum compositum hangzatos de tényleg nem is létező, francia céget feltüntető címkével volt állítva. A közönség eme hiszékenysége az oka, hogy oly ömögeseu akadnak vállalkozók cognacgyárak alapítására. Akárhányszor megtörtént, hogy ily gyár, a mint az iparengedélyt megkapta s ennek alapján céget bejegyezhette, hangzatosnál-hangzatosabb elnevezés alatt régi, legrégebbi stb. cognacok valóságos özönével árasztotta el ez üzleteket, anélkül, hogy a fogyasztó közönségnek eszébe jutott volna kérdezni, hogy alig fél vagy egész év, esetleg ennél is rövidebb idő alatt mi uton-

módon volt képes ily ó-cognacot előállítani. — A cognac-kal üzött visszaéléseket elősegítik a kiállítások is, — melyek érmeikkel és dísz-oklevelekkel nem fukarkodván, ez efféle vállalatokat is kiténtetik. Az egész monarchiában csak egyetlen egy cognacgyár van, mely a feldolgozott bormennyiség és fizetett szesz-adóról szóló hivatalos kimutatásokat közzéteszi, ez a Gróf Keglevich István utódai cognac-gyára Promontoron. — Ezen kimutatásokból kitétnik, hogy e gyárban a lefolyt 1893/94-iki termelési évadban nem kevesebb mint 1.195.750 liter bort dolgoztak fel cognac-ká, mely mennyiség után 12.555 frt 69 kr termelési adó fizetett. Ha már most tekintbe vesszük, hogy e már 1882-ben alapított gyár az * és ** cognacot csak 198d. és 1886-ban a *** cognacot 1888-ban, a **** cognacot pedig csak 1891-ben hozta forgalomba azon meggyőződésre jutunk, hogy e vállalat ugy solidsága, mint gyártmányainak kitűnő minősége által, méltán vívta ki magának a közönség teljes elismerését s hogy ezért bárkinek legmeglegebben ajánlható. Talán felesleges mondanunk, hogy a cognac nemcsak élvezeti cikk, hanem számtalan esetben fontos és keresett gyógyszer, miért is a közönséget cognacszükségele fedezésénél különös óvatosságra intjük.

— **Nincs többé rossz levegő.** Dr. R. Timby newyorki orvosnak az az eredeti ötlete támadt, hogy központban felállítandó gépezetek segítségével az egész város lakosságát a belégzésre szánt jó levegővel lássa el. Timby tervét olyformán akarja keresztülvinni, hogy a városok közelében egy nagy gyártelepet létesít, a hol nagymennyiségű ózont állítanak elő, a melyet azután tiszta levegővel keverve egy földalatti csőhálózaton át vezetnének be a házakba és a ház főcsövéből szétágazó apróbb csöveken keresztül az egyes lakásokba. Ilyképen szándékozik dr. Timby a bűzös és börtartalmu levegő belégzésétől a város lakóit megóvni.

— **A kétéves csodagyermek.** Már több ízben megemlítettük, hogy Berlinben most egy panoptikumban egy kétéves csodagyermeket mutogatnak, a ki jól és gyorsan tud olvasni. A csodagyermeket dr. Fürst orvostanár megvizsgálta s arra a következtetésre jutott, hogy a gyermekre nézve határozottan káros hatással van az, hogy mutogatják. Jobb volna őt valamely egészséges vidékre vinni, a hol elmaradt testalkata megerősödhetne. A gyermek arca elárulja a korai érettséget, nincs abban semmi gyermekes frissesség. Már első életévének végén mutatkoztak bámulatos szellemi tulajdonságai. Rendkívül hamar megtanult olvasni s különös kedvet árult el a nyomtatott betűk iránt. A képeskönyvben sem a képeket nézte hanem az alattiak nyomtatott versecskéket; ujjával mindig ezeket bökölte, s mikor a sorokat többször felolvasták neki, egész szócsoportokat, sőt idővel az egészet ismételni tudta. A mi azonban ennél sokkal nevezetesebb, az, hogy lassankint a betűket is megjegyezte magának s így épen megfordított uton tanulta meg az olvasást, mint más gyermek, a mely előbb sillabizál és aztán jegyzi meg az egész szavakat. Két éves korában már egész nap olvasni akart. Ha sétálni vitték, a czeégtáblákat, a kirakatok feliratait olvasta, otthon pedig a könyvek czeit.

— **Scharf Móricz Amerikában.** A tiszteszlári koronatanu, Scharf Móricz — mint egy berlini újság írja — Amsterdamból, a hol a gyémántkőszőrtilés mesterségét megtanulta, elvitorlázott az újvilágba és már meg is érkezett New-Yorkba. Elutazása előtt levelet írt szüleinek, a melynek érdekes tartalma a következő:

„Lelkem örökre be van szennyezve és a megbánás örök időkre égetni fog, noha nem tudom felfogni, hogyan tudtam szeretett apám ellen olyan hazug vallomást tenni, a mely nem csak őt, hanem sok más ártatlan embert is romlásba dönthetett volna. Nem tudom, hogy történt, de szívem fájdalmasan rándul össze valabánszor eszembe jut. Ambár mindennap hálát adok az égnek, hogy komolyabb következményei nem voltak, mégis bűnbánólag verem a mellemet mondván: „Uram istenem! Bünt követtem el, ne emlékezz meg ifjuságom bűneiről!“ Nem vagyok képes bucsut venni innen, a nélkül, hogy nektek bucsut ne mondjak. Hisz itt közelebb voltam hozzátok, mint ezután, ha az oceán fog elválasztani. Ne feledkezzetek meg rólam és gondoljatok a hűséges szívre, mely értetek dobog a távoli világban.“

— **Vasszegekkel táplálkozó ember.** A lancasteri országos télbolydában egy elmebeteg állandó gyomorfájásról panaszkodott, gyomrán pedig egy csues-alaku kemény dudorodás volt látható. Ez arra indította az orvosokat, hogy műtétet végezzenek rajta. Az operáció alkalmával 142 darab különböző nagyságu rozsdás vasszeget, egy darab vastag pokróczot, két darab daróczt, egy karika drótot, egy rézgombot, egy ne-

mes kalapból származó három darab rongyot, két esomó löszört, egy fogkefét és négy esomó hosszú női hajat találtak a szerencsétlen ember gyomrában. A gyomorból kiszedett tárgyak összszüla tizenegy fontot tett ki. Az operáció rendkívül nehezen ment, mert minden egyes darabot külön kellett eltávolítani. A beteg az operáció befejezése után még öt óráig élt.

— **Az Ararat megmászása.** Az Ararat csúcsának többszöri megmászásáról nevezetessé vált orosz meteorologus Pasztuchow hadnagy tanulmányi szempontból augusztus hóban, őt közák kíséretében ismét megmászta az Ararat csúcsát. Pasztuchow körülbelül egy évvel ezelőtt szintén megmászta az Araratot, mely alkalommal egy minimális és maximalis borszesz-hőmértőt hagyott fent a hegy csúcsán s ez azt mutatta, hogy az egész évi minimális hőmérséklet — 39.85° C. volt a fagyponat alatt. Higany-hőmérő e hidegben megfagyott volna. A hadnagy a hegyről visszajövet behatáron megvizsgálta a tenger színe felett 13.000 lábnyi magasságban levő Glescert is, mely vizsgálat alkalmával arra meglepő eredményre jutott, hogy a Glescer tavaly óta 37 lábbal tovább csuszott. A hegy legmagasabb csúcsán egy kopár folt is jóval nagyobb lett, mint tavaly volt, a mi arra enged következtetni, hogy az idei hőmérséklet a hegy csúcsán jóval magasabb volt, mert a kopár folt megnagyobbodása csakis az olvadásnak tulajdonítható.

— **Kereskedői fogás.** Egy élelmes berlin, függöny- és szőnyegkereskedő nagyszámú vevőközönség szerzése céljából a legszebb függönyök méterjét 25 krajczárjával hirdette. Egy konkurensének azonban feltűnt a hirdetett függönyök hallatlan olcsósága és megbízott valakit, hogy vegyen neki 20 métert abból az olcsó szövetből. Mikor a megbízott a jelzett szövetet elhozta, másnap reggel a következő hirdetést olvasható: „A legfinomabb függönyszövetnek méterje 12 krajczárért kapható.“ Ez meg már a 25 krajczáros hirdetőnek tűnt fel, azért ő is megbízott valakit, hogy vegyen neki 20 métert, de képzelhető a kereskedő meglepetése, mikor két uappal előbb eladott saját portékáját kapta vissza.

— **A rovarok, mint a betegségek terjesztői.** A legutóbbi évek természettudományi buvárlatai közt igen érdekes és fontos szerepet játszanak azok, a melyek a betegségek csiráinak elterjesztésére vonatkoznak. A mikroszervezetek igen sok mindenféle uton-módon juthatnak el célpontjaikhoz. A betegségerjesztők szállító eszközei közt a szél, a por, a víz, a bajók, vasutak, de e mellett az élő állatok is első helyen említendők. A beteg házi-szarvasmarhától, ennek busa és teje révén különféle bajok ragadhatnak át az emberre. De hogy az izelt lábú állatok (rovarok, kullancsok stb.) milyen hatalmas terjesztői lehetnek a legveszedelmesebb állati és emberi betegségeknek, ezt valószínűleg még csak ezután fogják egész valóságában felismerni. A legyekre már rá van bizonyítva, hogy például a kolera bacillusát bosszabb ideig elhordhatják testükben, a nélkül hogy nekik vagy a bacillusnak valami baja történnék. Az ember azután, körül lévén véve a legyektől, tőlük igen könnyen megkaphatja a halálos nyavalyát. Feltűnő dolog, hogy ott, a hol nem a vízvezetékekben rejlik a baj csirája, a kolera jobbra akkor szokott mint járvány megszűnni, mikor a késő őszi hideg idő beálltával a legyek is eltűnnek; a hol ellenben az ivóvíz, a vízvezeték van fertőzve, ott a kemény téli hidegben is folytatódik a vész. Az a tény, hogy a házi légynek ilyen veszedelmes szerepe van, készítette a fumei tengerészeti hatóságot arra, hogy a martinschizai vesztégintézetben épen a legyek ellen erélyesen intézkedjék. Az említett intézetben ugyanis az ablakok és egyéb nyílások szunyoghálóformájú szövetekkel vannak elzárva, az ápolók mindegyikének pedig kaphatója van, melylyel a helyiségbe esetleg betévedő minden legyet megfog; és szigorúan felelős azért, hogy a reabizott szobákban egyetlen légy se legyen található. Ez igen helyes intézkedés, mert az olyan vesztégintézet, melyből és melyhe a legyek szabadon ki- és bejárhatnak, tulajdonképpen nem tekinthető valósággal elkülönítetnek. Ennek a révén közel áll az a gyanu is, hogy az emberen vagy állatokon élősködő egyéb izelt lábú állatok is terjesztői lehetnek a betegségeknek. A „Medicar Record“ 1892 szeptember 17-iki számában dr. Dewével az ágyi poloskára olvassa rá, hogy az emberi életre is veszedelmes. Eddig csak kellemetlennek tartottuk; az, hogy halál okává is válhatik, senki sem hitte róla. Dewévre-nék egy fiatal embernél akadt dolga, ki ugyanabban az ágyban halt, a melyben tuberkulózisban szenvedett bátyja kevéssel előbb meghalt. A lakást egészen fertőtlenítték ugyan, de az ágy valahogyan kikerült ezt a kezelést. Mivel az említett fiatal ember poloskacsipésről panaszkodott, Dewévre kereste és meg is találta az apró vérszopókat, melyeket azután bakteriológus vizsgálatnak is alá vetett. A mikroszkopikus vizsgálat alkalmával meggyőződött a felől, hogy a poloskák tele vannak a gümőkór bacillusával. Ez a pár tény is a mellett szól, hogy a bakteriológiának és az egészségtannak e téren még sok érdekes felfedezni valója lesz.

248. szám bir, végr. — 1894.

Arverési hirdetmény.

Alólirott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102 §-a értelmében ezenel közbirré teszi, hogy a gyulafehérvári kir. járásbíró 3444/893. polg. számú kiküldetési végzése által Kánitz és Kertai budapesti ker. czég végrehajtó javára Hirsch Izidor gy. fehérvári kereskedő ellen 90 frt tőke, ennek 1893 év Május hó 15-ik napjától számítandó 6% kamatai és egyéb törvényes járulékaik követelés erejéig elrendelt biztosítási végrehajtás alkalmával bíróság 24/VI. 1893 lefoglalt és 1297 frtra becsült még pedig ezen ügyben a tőkét és minden járulékait együtt véve az egész követelésből még hátralékban lévő 71 frt 76 kr. tartozás, ugy a mostani és még ezután felmerülő költségeknek behajtása végett, ezen követelés biztosítására részben első sorban, részben felülfoglalás képpen lefoglalt vegyes kereskedéshez tartozó bolti árucikkekből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 2877 — 1894 psz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen vagyis Gyulafehérvárt a városháza előtt leendő eszközzésre 1894-ik év

október hó 12-ik napjának délelőtt 11 órája határidőül kinteztik és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árveresen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is eladatni fognak.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alólirott kiküldöttél vagy írásban beadni vagy pedig szóval bejelenteni, mivel különben joguk nem fog tekintethe vétetni.

A törvényes határidő ezen hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítatik.

Az elárverezendő ingóságok vételára 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Gyulafehérvárt, 1894-ik év Szeptember 26-ik napján.

Csia Lázár

kir. bírósági végrehajtó.

Sz. 4174 — 1893 tkkvi.

105 1—1

Hirdetmény.

Konczá község telekkönyvi birtokszabályozás következtében az 1895. évi 2579. számú szabályrendelethez képest átalakították és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, a melyekre az 1886 évi XXIX. az 1889. évi XXXVIII. és az 1891. XVI. t. cz. a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892 XXIX. t. cikkben szabályozott eljárás a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan fogantatosították.

E czélból az átalakítási előmunkákat hitelesítése és a helyszíni eljárás a nevezett községben **1894 évi október hó 15-én** fog kezdődni.

Eunélfogva felhivatnak:

1. Az összes érdekelt, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új tkkvi tervezett ellen nemaláni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után a téves átvezetésből eredhető kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetnek.

2. Mindazok, kik a telekkönyvben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a telekkönyvi hatóság kiküldöttje előtt a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyamata alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseket igazoló okmányokat mutassák fel. —

3. Mindazok a kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átiratáson az 1886. XXIX. t. cz. 15—18. az 1889 XXXVIII. t. cz. 5. 6. 7. és 9 §-ai értelmében szükseget iratokat megszerezni iparkodjanak és az okból ügyeiket a kiküldött előtt igazolják, vagy oda hassanak, hogy az átruházó tkkvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedés kedvezményétől is elesnek.

4. Azok, a kik javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog vagy egyéb megszünt jog van nyilvankönyvileg bejegyezve, ugy szintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztését kérelmezzék, illetve, hogy törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

A kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságtól. Gyulafehérvárt, 1894. szeptember 14-én.

Felszegi Lajos, törvéyszéki bíró.

Szerencse-hirdetés.

Főnyeremény
esetleg
500,000 márka

A nyereményekről a kincstár kezeskedik.

Hamburg állam részéről biztosított nagy pénzelsorsolásnál, melynél az összes nyeremények a

10 millió 868,900 márkát

határozottan meg kell haladják, **részt venni ezennel meghívatik.**

Ez előnyös **pénz-sorsjáték** tervszerűen csak 110,000 sorsjegyet tartalmaz s következő nyereményeket foglal magában:

A legnagyobb nyeremény esetleg 500,000 márka.

Jutalom 300,000 márka	46 nyerem. á 5000 már.
1 nyerem. á 200,000 már.	106 nyerem. á 3000 már.
1 nyerem. á 100,000 már.	206 nyerem. á 2000 már.
2 nyerem. á 75,000 már.	752 nyerem. á 1000 már.
1 nyerem. á 70,000 már.	1320 nyerem. á 400 már.
1 nyerem. á 65,000 már.	20 nyerem. á 300 már.
1 nyerem. á 60,000 már.	130 nyer. á 200 150 már.
1 nyerem. á 55,000 már.	38945 nyer. á 155 már.
2 nyerem. á 50,000 már.	6994 ny. á 134, 100, 98 m.
1 nyerem. á 40,000 már.	6846 ny. á 69, 42, 20 m.
3 nyerem. á 20,000 már.	összesen 55,400 nyerem.
21 nyerem. á 10,000 már.	

melyek néhány hónap alatt 7 csoportban biztosan meghatározottatnak.

Az 1-ső osztályu főnyeremény 50,000 márkát tesz, a 2-ik osztályban már 55,000 márkát, a 3-ikban 60,000 márkát, a 4-ikben 65,000 márkát, az

5-ikben 70,000 márkát, a 6-ikban 75,000 márkát, a 7-ikben 200,000 márkát tesz s a jutalommal 300,000 márkáról esetleg 500,000 márkára emelkedik.

Az első hivatalosan megállapított **huzásra** az eredeti egész sorsjegy csak **3.50** frtba az eredeti fél sorsjegy csak **1.75** frtba az eredeti negyed sorsjegy csak **— .90** frtba kerül a német birodalmi bélyeggel együtt.

Minden érdekelt a lefolyt huzás után felszólítás nélkül rögtön megkapja a **hivatalos sorsolási jegyzéket.**

Allami czimmerrel ellátott **sorsolási tervet**, melyből e hét csoportra vonatkozó betétek és nyeremény kiosztások észlelhetők, előre **ingyen küldők.**

A nyeremény pénzek kifizetése és megküldése általam gyorsan és a legnagyobb titoktartás mellett közvetlenül eszközöltetik.

Megrendelések postautalványon vagy ajánlott levélben kéretnek.

A nagyon közeli huzás miatt kéretik rendelményeikkel azonnal, vagy

folyó évi Október 31-ig

bizalomteljesen fordulni,

Joseph Heckscher

bank és váltóházához Hamburgban.

1—12.

Felhívás előfizetésre!

PESTI NAPLÓ

naponta kétszer megjelenő politikai napilapra

A „Pesti Napló” a legértelmesebb és legszebb kiállított napilap s emellett a legolcsóbb is.

Folyó évi október elsejétől kezdve a **reggeli és esti lappal együtt** — egyszerre küldve — **évenként 14 forintért fizethetni elő.**

A **Pesti Napló** regénytárcája legvonzóbb az egész világon, a szerkesztőség magához váltotta öt esztendőre

Alphonse Daudet és Georges Ohnet

valamennyi megírandó regényeinek kizárólagos fordítási jogát. Így novemberben kezd meg a közlését **Georges Ohnet** legújabb regényének, melynek czíme:

Régi harag.

Októberben közli **André Theurir** legújabb regényét, melyen a nagy francia elbeszélő most dolgozik és mely a **nizzai kozmopolita társasággal** foglalkozik. Január folyamán közli **Alphonse Daudet**-nak épp most készülő regényét, melynek tárgyát a világhírű költő a **saját**

ifjúságából merítette. A **Pesti Napló** tárczai rovatának rendes dolgozótársai lettek:

Camille Flammarion, Anatole France,
François Coppée, Emile Zola,
Jules Lemaitre, Catule Mends,
Francisque Sarcey, Marcel Prvost,
Armand Sylvestre, Paul Bourget

urakat a francia irodalom nagynevti jeleseit s ezenfelül a jövőre is felkeresik a **Pesti Napló** tárczaroatát kintinó dolgozataikkal a **magyar irodalom legkiválóbb elbeszélői.**

A **Pesti Napló** karácsonyi ajándéka oly fényes meglepetés lesz, aminőt a világ semmiféle lapja sem nyújt olvasóinak. Csak annyit jelzünk előre, hogy az irodalmi és művészeti remek egész kincsesháza fog karácsonyra a **Pesti Napló** előfizetőinek asztalára kerülni. 100 2—3

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:

Esti és reggelilap egyszerre küldve a vidékre:

Egész évre	14 frt.
Fél évre	8 frt.
Negyed évre	3 frt 50 kr.
Egy hnupra	1 frt 20 kr.

A Pesti Napló kiadóhivatala.

Naponként kétszer, reggeli és esti kiadás külön-külön a házhoz v. postán küldve B.-pesten és vidéken:

Egész évre	18 frt.
Fél évre	9 frt.
Negyed évre	4 frt 50 kr.
Egy hnupra	1 frt 60 kr.

Budapest, Ferencziek tere. Bazárépület.

Nyom. Papp Györgyné a püsp. lyc. könyvnyomdában Gyulafehérvárt.

KÉPVISELŐ

kerestetik egyik legnagyobb magyarországi sörfőzde részére.

BOR- SZESZKERESKEDŐK, REGÁLEBÉRLŐK sat. előnyben részesülnek.

Ajánlatok A. C. 100 alatt a kiadóhivatalba intézendők. 102 1—3

Valódi tiroli lodenszövet

Baur Rudolftól **Insbruckból Tirolban.** Szállítási tüzlet **Rudolfstrasse Nro 4.** A legnagyobb választék hölgy lodenben.

Kész haveloks, kész hölgy ruhák. Képes katalóg és minták ingyen és bérmentesen. A Baur-féle Loden finomsága miatt világhírnek örvend.

LE GRIFFON
Valódi Francia papír

ÜGYELJENEK A JEGYRE **ÖVAKODJANAK MINDEN UTÁNZÁSTÓL**

a legjobb
A LEGKERESETTEBB
SZIVARKA PAPIR